

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 10. 2025, sp. zn. 31 Cdo 1434/2025, ECLI:CZ:NS:2025:31.CDO.1434.2025.1

Číslo: 45/2026

Právní věta:

Při zvažování, zda je trestní řízení pro poškozeného, jenž po zahájení trestního stíhání vůči obviněnému uplatnil nárok na náhradu újmy, nepřiměřeně dlouhé, a zda je proto dán nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí zákona č. 82/1998 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), soud zohledňuje až dobu od uplatnění nároku na náhradu újmy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.10.2025

Spisová značka: 31 Cdo 1434/2025

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Nesprávný úřední postup (nepřiměřená délka řízení), Odpovědnost státu za nemajetkovou újmu [Odpovědnost státu za újmu], Odpovědnost státu za újmu, Právo na soudní ochranu, Průtahy v řízení, Zadostiučinění (satisfakce)

Předpisy: čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod
§ 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.
§ 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2023, sp. zn. 70 Co 292/2023.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobce se domáhal po žalované zaplacení částky 160 000 Kč s příslušenstvím jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou mu v důsledku nepřiměřené délky trestního řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 7 T 107/2019, dále jen „posuzované řízení“, v němž žalobce vystupoval jako osoba poškozená.

2. Obvodní soud pro Prahu 2 jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 28. 7. 2023, č. j. 43 C

9/2023-198, rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 7 500 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I), dále žalobu v části, již se žalobce domáhal, aby byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci 152 500 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši z částky 200 000 Kč od 26. 9. 2022 do 18. 1. 2023 a z částky 160 000 Kč od 19. 1. 2023 do zaplacení, zamítl (výrok II) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

3. Městský soud v Praze jako soud odvolací napadeným rozsudkem rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku II o věci samé co do částky 4 447 Kč změnil tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 4 447 Kč, jinak rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku potvrdil (výrok I rozsudku odvolacího soudu) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok II rozsudku odvolacího soudu).

4. Soud prvního stupně vyšel z následujících zjištění:

a. Usnesením ze dne 6. 5. 2019 bylo zahájeno trestní stíhání L. T., a to na základě trestního oznámení žalobce (poškozeného v trestní věci) podaného dne 17. 1. 2019. Dne 14. 5. 2019 byl Policii České republiky doručen přípis právního zástupce žalobce obsahující uplatnění nároku na náhradu škody vůči obviněné. Dne 4. 7. 2019 byl Obvodnímu státnímu zastupitelství předložen návrh na podání obžaloby proti obviněné, obžaloba byla u Obvodního soudu pro Prahu 1 podána dne 23. 8. 2019.

b. Dne 29. 8. 2019 vydal Obvodní soud pro Prahu 1 v řízení vedeném pod sp. zn. 7 T 107/2019 trestní příkaz, tento byl obžalované doručen dne 11. 9. 2019. Dne 21. 10. 2019 se konalo hlavní líčení, ke kterému se obžalovaná nedostavila. Hlavní líčení tak bylo odročeno na neurčito za účelem zajištění účasti obžalované. Dne 24. 10. 2019 byl vydán příkaz k zatčení obžalované. Dne 7. 11. 2019 byl sepsán protokol o výsledku obžalované. Dne 20. 11. 2019 se konalo hlavní líčení, na kterém byl vyhlášen rozsudek, kterým byla obžalovaná uznána vinnou, byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let a současně jí byla uložena povinnost nahradit poškozenému (v této věci žalobci) M. Š. částku 327 000 Kč.

c. Obžalovaná se dne 10. 1. 2020 prostřednictvím svého právního zástupce proti rozsudku odvolala. Dne 18. 2. 2020 se konalo před odvolacím trestním soudem neveřejné zasedání, na kterém bylo vyhlášeno usnesení, kterým byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k novému rozhodnutí.

d. Dne 24. 3. 2020 Obvodní soud pro Prahu 1 přibral MUDr. Vlastimila Tichého, soudního znalce z oboru zdravotnictví, odvětví o určení výše nemajetkové újmy na zdraví, k podání znaleckého posudku. Po e-mailové komunikaci Obvodního soudu pro Prahu 1 se znalcem byl dne 11. 8. 2020 soudu MUDr. Tichým znalecký posudek předložen. Dne 14. 9. 2020 se konalo hlavní líčení, které bylo odročeno za účelem předvolání zpracovatele posudku na 12. 10. 2020. Z hlavního líčení v tomto termínu i následných dalších dvou termínů odročeného hlavního líčení se znalec omluvil pro kolizi s jinými jednáními. Hlavní líčení bylo odročeno na 11. 11. 2020, z důvodu pracovní neschopnosti obžalované poté odročeno na 9. 12. 2020, následná omluva obhájce obžalované pro kolizi nebyla soudem akceptována. Dne 9. 12. 2020 proběhlo hlavní líčení, na kterém byl vyslechnut znalec MUDr. Tichý, byl vyhlášen rozsudek, kterým byla obžalovaná uznána vinnou, a byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let. Rovněž jí byla uložena povinnost nahradit žalobci částku 327 000 Kč.

e. Dne 28. 12. 2020 obžalovaná podala proti rozsudku odvolání, které následně odůvodnila. Dne 17. 2. 2021 se konalo veřejné zasedání u Městského soudu v Praze, na kterém byl vyhlášen rozsudek, kterým byl napadený rozsudek zrušen ve výroku o trestu a výroku o přiznání nemajetkové újmy a bylo znovu rozhodnuto tak, že se obžalovaná při nezměněném

výroku o vině přečinu křivého obvinění, přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku odsuzuje k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku. Zároveň byla obžalované uložena povinnost zaplatit žalobci nemajetkovou újmu ve výši 200 000 Kč, se zbytkem nároku byl žalobce odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Rozsudek nabyl právní moci a vykonatelnosti dne 17. 2. 2021.

f. Dne 12. 5. 2021 podala odsouzená proti rozsudku Městského soudu v Praze dovolání.

g. Dne 18. 5. 2021 Obvodní soud pro Prahu 1 vydal usnesení, kterým uložil odsouzené nahradit žalobci náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení. Žalobce i odsouzená podali proti usnesení stížnost. Dne 29. 6. 2021 Městský soud rozhodl unesením tak, že napadené usnesení zrušil a soudu prvního stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

h. Dne 15. 7. 2021 byl spis předložen Nejvyššímu soudu k rozhodnutí o dovolání. Dne 25. 8. 2021 se konalo neveřejné zasedání, na kterém bylo vyhlášeno usnesení, kterým byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 9. 12. 2020, byla rovněž zrušena další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 1, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Spis byl vrácen Obvodnímu soudu pro Prahu 1 dne 27. 9. 2021.

i. Z hlavního líčení nařízeného na den 20. 10. 2021 se omluvil předvolaný znalec MUDr. Tichý. Z hlavního líčení nařízeného na den 15. 11. 2021 se téhož dne omluvila obžalovaná s tím, že současně zaslala lékařskou zprávu, hlavní líčení se konalo a bylo odročeno na 8. 12. 2021 za účelem zajištění účasti obžalované, dokončení jednání podle obecných zásad, předně čtení znaleckého posudku a výsledku znalce. Dne 15. 11. 2021 byl vyslechnut znalec mimo hlavní líčení. Dne 15. 11. 2021 požádal právní zástupce obžalované o odročení hlavního líčení. Opatřením ze dne 26. 11. 2021 byl přibrán doc. MUDr. Evžen Hrnčíř, CSc., MBA, k podání znaleckého posudku, který byl soudu doručen dne 12. 1. 2022. Dne 24. 1. 2022 byl na hlavním líčení vyhlášen rozsudek, kterým byla obžalovaná uznána vinnou, byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku. Žalobce byl odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

j. Proti rozsudku podal odvolání žalobce, obžalovaná i Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1. Dne 13. 4. 2022 byl na veřejném zasedání, odročeném ze dne 6. 4. 2022, vyhlášen Městským soudem v Praze rozsudek, kterým byl napadený rozsudek zrušen v celém rozsahu a bylo znovu rozhodnuto tak, že obžalovaná byla uznána vinnou, byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, který byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 24 měsíců. Obžalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 200 000 Kč. Se zbytkem svého nároku byl žalobce odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Dne 27. 4. 2022 požádala soudkyně odvolacího soudu o prodloužení lhůty k vypracování rozhodnutí, spis byl následně vrácen Obvodnímu soudu pro Prahu 1 dne 17. 5. 2022. Rozsudek nabyl právní moci a vykonatelnosti dnem 13. 4. 2022.

k. Usnesením ze dne 21. 6. 2022 byla odsouzené uložena povinnost nahradit žalobci náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení ve výši 132 374 Kč. Dne 20. 6. 2022 podala odsouzená proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2022 dovolání. Ve věci bylo podáno dovolání rovněž dalším obhájcem odsouzené JUDr. Polákem a rovněž tak dne 20. 7. 2022 JUDr. Tomášem Kaiserem. Do usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 podal žalobce i odsouzená stížnost. Dne 21. 7. 2022 se konalo u Městského soudu v Praze neveřejné zasedání, na kterém bylo napadené usnesení zrušeno a soudu prvního

stupně bylo uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

l. Dne 4. 10. 2022 byl spis předložen Nejvyššímu soudu k rozhodnutí o dovolání. Dne 21. 10. 2022 byl spis vrácen Nejvyšším soudem Obvodnímu soudu pro Prahu 1 bez meritorního rozhodnutí. Dne 21. 11. 2022 vydal Obvodní soud pro Prahu 1 usnesení, kterým uložil odsouzené povinnost nahradit žalobci náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení v celkové výši 102 850 Kč. Proti usnesení podal stížnost žalobce i odsouzená. Dne 12. 12. 2022 byl spis předložen Nejvyššímu soudu. Spis byl následně zapůjčen žalované, a to dne 11. 1. 2023. Vrácen Nejvyššímu soudu byl dne 19. 1. 2023. Dne 28. 2. 2023 proběhlo u Nejvyššího soudu neveřejné zasedání, na kterém bylo vyhlášeno usnesení, kterým byl částečně zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2022, a to ve výroku, jímž byla odsouzené uložena povinnost zaplatit žalobci jako náhradu za ztížení společenského uplatnění částku 200 000 Kč a jímž byl žalobce se zbytkem svého nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Dále byla zrušena další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Žalobce byl rovněž odkázán s uplatněným nárokem na náhradu za ztížení společenského uplatnění na řízení ve věcech občanskoprávních.

m. Po vrácení spisu k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 a rozeslání rozhodnutí Nejvyššího soudu účastníkům řízení byl spis dne 13. 4. 2023 předložen Městskému soudu v Praze, u kterého proběhlo dne 20. 4. 2023 neveřejné zasedání, na kterém bylo napadené usnesení zrušeno a znovu rozhodnuto tak, že odsouzené byla uložena povinnost nahradit žalobci náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení v celkové výši 27 951 Kč. Spis byl vrácen Obvodnímu soudu pro Prahu 1 dne 27. 4. 2023. Dne 18. 5. 2023 požádal Obvodní soud pro Prahu 2 o zapůjčení spisu.

n. Žalobce opakovaně urgoval Obvodní soud pro Prahu 1 v trestní věci, aby byly odstraněny průtahy ve věci rozhodnutí o návrhu na uložení povinnosti odsouzené nahradit náklady řízení vzniklé žalobci přibráním zmocněnce.

o. Dne 9. 6. 2023 podal žalobce ústavní stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2023, sp. zn. 9 To 134/2023, a proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, č. j. [8 Tdo 1157/2022-885](#).

5. Soud prvního stupně vyšel dále ze zjištění, že žalobce uplatnil svůj nárok na přiměřené zadostiučinění nemajetkové újmy u žalované dne 25. 7. 2022, žalovaná žalobci přiznala zadostiučinění ve výši 40 000 Kč.

6. Po právní stránce soud prvního stupně uzavřel, že v posuzovaném řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu v celkově nepřiměřené délce posuzovaného řízení. Vznik újmy ostatně dovodila i sama žalovaná. Dle soudu prvního stupně nesprávný úřední postup dosahuje již takové intenzity, že je namístě přiznat finanční zadostiučinění, neboť je dána i existence příčinné souvislosti mezi uvedeným nesprávným úředním postupem a újmou žalobce. Za počátek posuzovaného řízení ve vztahu k žalobci je třeba považovat den 14. 5. 2019, soud prvního stupně při posuzování přiměřenosti délky předmětného trestního stíhání obviněné nepřihlížel k fázi trestního řízení, která předcházela zahájení trestního stíhání obviněné. S ohledem na skutečnost, že posuzované řízení není skončené, posuzoval soud prvního stupně délku řízení do data vyhlášení svého rozsudku, tj. do 28. 7. 2023. Posuzované řízení tak trvalo 4 roky a 2 měsíce, za přiměřenou částku odškodnění za jeden rok považoval částku 15 000 Kč, přičemž za první dva roky tuto částku snížil na polovinu a výpočtem dospěl soud prvního stupně k základní částce 47 500 Kč.

7. Po skutkové stránce byla dle soudu prvního stupně věc mírně složitější, a to především z důvodu vypracování dvou znaleckých posudků. Po stránce hmotněprávní pak soud prvního stupně hodnotil věc jako standardně složitou, neboť orgány činné v trestním řízení posuzovaly otázku naplnění skutkové podstaty trestného činu, pro nějž byla obviněná stíhána. Jako standardně složitou hodnotil věc i po stránce procesní, neboť v průběhu posuzovaného řízení byla vydána standardní procesní rozhodnutí, která nijak svým počtem nepřevyšovala počet v průměrném trestním řízení. Z důvodu složitosti tedy soud prvního stupně nepřistoupil ke korekci základní částky, v souhrnu hodnotil věc jako standardně složitou. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 2715/2019](#) dospěl dále k závěru, že posuzované řízení mělo pro žalobce standardní význam, neboť šlo o adhezní řízení. Žalobce zároveň netvrdil žádné jednotlivé okolnosti konkrétního případu, např. věk nebo svůj zdravotní stav, které by měly vést ke zvýšení základní částky. Postup žalobce v posuzovaném řízení pak hodnotil soud prvního stupně tak, že se na délce řízení nepodílel ani pozitivně ani negativně. Žalobce vystupoval v řízení aktivně, jako účelná se však soudu prvního stupně nejevila jeho podání týkající se návrhu na uložení povinnosti odsouzené nahradit náklady řízení vzniklé mu přibráním zmocněnce, když ve věci nedocházelo k průtahům. Soud prvního stupně tedy neshledal důvod k modifikaci základní částky ani na základě tohoto kritéria. Pokud se konečně týká kritéria postupu soudů, nezaznamenal soud prvního stupně v posuzovaném řízení průtahy, resp. období nečinnosti. Podle soudu prvního stupně postupovaly orgány činné v trestním řízení plynule a činily příslušné úkony v přiměřených lhůtách, na druhou stranu postup soudu prvního stupně v trestní věci nelze rozhodně dle soudu prvního stupně považovat za koncentrovaný, rozhodnutí soudu prvního stupně v posuzovaném řízení bylo opakovaně rušeno soudem odvolacím, případně soudem dovolacím.

8. Soud prvního stupně tedy neshledal důvod pro modifikaci základní částky 47 500 Kč za posuzované řízení dlouhé 4 roky a 2 měsíce. S ohledem na plnění žalované ve výši 40 000 Kč přiznal žalobci částku 7 500 Kč, výrokem II soud prvního stupně zamítl žalobu co do požadovaného úroku z prodlení. Pokud totiž žalovaná plnila žalobci částku 40 000 Kč, jejíž výše odpovídá částce, již by žalobci přiznal i soud prvního stupně, v době, kdy neuplynula šestiměsíční lhůta stanovená v § 15 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „OdpŠk“, nevzniklo žalobci dle soudu prvního stupně právo na úroky z prodlení, a to ani z částky, která je soudem prvního stupně žalobci přiznána z důvodu plynutí času a pokračování posuzovaného řízení. S námitkou protiústavnosti šestiměsíční lhůty k plnění vznesenou žalobcem se soud prvního stupně neztotožnil.

9. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně. Dle odvolacího soudu soud prvního stupně správně za počátek posuzovaného řízení považoval okamžik uplatnění nároku na náhradu škody žalobcem (dne 14. 5. 2019). Samotným podáním trestního oznámení žalobce dle odvolacího soudu nárok neuplatnil, teprve od okamžiku, kdy začal uplatňovat svá práva jako poškozený, je možné uvažovat o tom, že byl v nejistotě ohledně výsledku adhezního řízení. Odvolací soud se ztotožnil s výší základní částky zadostiučinění 15 000 Kč, dle odvolacího soudu řízení netrvalo tak dlouho, aby byl důvod vycházet z vyšší částky. Ve vztahu k žalobci není posuzované řízení dosud skončeno, stále probíhá řízení o jeho ústavní stížnosti. K datu rozhodnutí odvolacího soudu tak řízení trvalo 4 roky, 5 měsíců a 17 dní, základní částka činí 51 947 Kč.

10. Odvolací soud dále nepřisvědčil námitce žalobce, že závěry přijaté ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. [Cpjn 206/2010](#), uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Sb. rozh. obč.“) pod č. 58/2011, dále jen „Stanovisko“, jsou již s ohledem na současnou ekonomickou situaci v České republice překonány.

11. Se závěrem soudu prvního stupně, že není důvod k modifikaci základní částky dle kritérií v § 31a

odst. 3 OdpŠk, se odvolací soud neztotožnil. Odvolací soud shledal, že z hlediska skutkového šlo o řízení složité, kdy v posuzovaném řízení byly k podání posudku přibráni dva znalci. Dle odvolacího soudu šlo i o řízení procesně složité, ve věci rozhodovaly všechny tři stupně soustavy obecných soudů, v současné době je vedeno řízení i před Ústavním soudem. Z důvodu složitosti řízení přistoupil ke snížení základní částky o 20 %. Z hlediska jednání poškozeného odvolací soud neshledal důvod k modifikaci základní částky, na straně žalobce nebyl zjištěn žádný podíl na délce řízení. Na základě zhodnocení kritéria postupu orgánu veřejné moci odvolací soud přistoupil ke zvýšení základní částky o 20 %, neboť opakované rušení rozsudků v posuzované věci mělo na délku řízení zcela zásadní vliv. Co se týče průtahů v řízení, odvolací soud se shoduje se soudem prvního stupně, že průtahy v důsledku nečinnosti soudu v posuzovaném řízení shledány nebyly. Ze skutkových zjištění soudu prvního stupně nevyplývá, že by postup při rozhodování o odměně zmocněnce měl negativní vliv na délku celého řízení. Rozhodnutí o odměně zmocněnce není hlavním účelem trestního řízení, není ani hlavním nárokem poškozeného, pokud se negativně nepromítlo do celkové délky řízení, není důvod pro to zohledňovat je při úvaze o výši základní částky nemajetkové újmy. Co se týče významu řízení pro poškozeného, nejde dle odvolacího soudu o řízení, s nímž by byl dle Stanoviska spojen vyšší význam řízení. Význam posuzovaného řízení o náhradu škody shledal odvolací soud shodně se soudem prvního stupně standardním, základní částku odškodnění na základě tohoto kritéria proto ani nesnížil, ani nezvýšil.

12. Odvolací soud z výše uvedených důvodů snížil základní částku o 20 % z důvodu složitosti řízení, zvýšil základní částku o 20 % z důvodu nekoncentrovaného postupu soudu, výsledné odškodnění stanovil ve výši 51 947 Kč. Jelikož částka 40 000 Kč byla již žalobci vyplacena žalovanou v rámci předběžného projednání nároku, částka 7 500 Kč mu byla přiznána soudem prvního stupně, zbývá k doplacení 4 447 Kč. Odvolací soud v napadeném rozsudku upozornil, že ke zvýšení odškodnění došlo pouze a výhradně v důsledku plynutí času, neboť posuzované řízení dosud nebylo skončeno. S ohledem pak na skutečnost, že žalovaná dobrovolně a v zákonné lhůtě šesti měsíců nárok žalobce dle odvolacího soudu dostatečně uspokojila, neshledal odvolací soud na její straně prodlení s uspokojením nároku žalobce na náhradu nemajetkové újmy.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

13. Rozsudek odvolacího soudu ve výroku I v rozsahu, jímž byla žaloba zamítnuta ohledně částky 100 000 Kč s příslušenstvím, napadl žalobce včasným dovoláním.

14. V dovolání žalobce namítá, že odvolací soud nesprávně právně posoudil otázku celkové délky řízení. Žalobce má za to, že „za situace, kdy jako osoba poškozená trestnou činností podá trestní oznámení a na toto trestní oznámení je reagováno orgány činnými v trestním řízení zahájením úkonů v trestním řízení a poté i sdělením obvinění pachateli trestné činnosti, pak vůči oznamovateli/poškozenému je začátek trestního řízení určen dnem, kdy se na orgány činné v trestním řízení obrátil se svým trestním oznámením“, a od tohoto dne by měl být určen počátek délky posuzovaného řízení ve vztahu k určení rozhodné doby, za kterou má být žalobce odškodněn. Podle žalobce má jít o dosud dovolacím soudem neřešenou právní otázku, neboť např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. [30 Cdo 987/2015](#), publikovaný pod č. 10/2018 Sb. rozh. obč., se nevyjadřuje k situaci, kdy poškozený je zároveň oznamovatelem trestného činu. Dle žalobce oznamovatel (poškozený) dává trestním oznámením najevo spojitost svého občanskoprávního nároku na náhradu škody s trestným činem a potažmo s budoucím zahájením trestního stíhání pachatele trestného činu. Posouzení dané otázky je dle dovolatele v rozporu se závěry nálezu Ústavního soudu ve věci sp. zn. [III. ÚS 3271/20](#), který zdůrazňuje mnohem větší sepjetí v oblasti regulace následků výkonu veřejné moci v porovnání s jinými druhy soukromoprávní regulace.

15. Žalobce dále vyjadřuje nesouhlas s tím, jakým způsobem odvolací soud přistoupil k modifikaci

základní částky pro složitost řízení, pokud ji snížil o 20 %, protože složitost řízení tak vyrovnala modifikaci základní částky pro nekoncentrovanost řízení (tzv. procesní ping-pong) ve prospěch žalobce. Dle žalobce je závěr odvolacího soudu o tom, že nekoncentrovaný postup soudů ve věci měl stejný vliv na celkovou délku řízení jako složitost věci, explicitním popřením principu proporcionality. Rozhodnutí odvolacího soudu je v této otázce dle žalobce v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. [III. ÚS 1303/21](#) i se závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 1166/2020](#). Poukazuje přitom na dle jeho názoru „zbytečně probíhající“ trestní řízení od 23. 8. 2019 do 30. 9. 2021, kdy došlo k nesprávnému postupu samosoudce Obvodního soudu pro Prahu 1 a ke zmatečnosti soudu prvního i druhého stupně v posuzovaném řízení. V této souvislosti odkazuje žalobce na rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 1433/2020](#), sp. zn. [30 Cdo 2632/2020](#), a na rozsudek sp. zn. [30 Cdo 2476/2015](#) a sp. zn. [30 Cdo 1276/2022](#), se kterými je napadené rozhodnutí dle žalobce v rozporu. Dle žalobce je i náleze Ústavního soudu sp. zn. [IV. ÚS 1551/23](#) vydaný v posuzovaném řízení projevem soudního ping-pongu. S odkazem na náleze Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. [III. ÚS 3067/13](#), pak žalobce namítá, že otázka aplikace principu proporcionality a hodnocení vlivů v posuzovaném řízení, na jejichž základě se zvyšuje či snižuje základní částka odškodnění, je otázkou právní a nikoliv skutkovou, jak ve svých rozhodnutích uvádí dovolací soud.

16. Žalobce rovněž nastoluje dovolacím soudem dosud údajně neřešenou právní otázku, zda žalovaná ve smyslu ustanovení § 31a odst. 3 písm. d) OdpŠk odpovídá za průtahy v řízení způsobené tím, že došlo k opakovanému odročování jednání z důvodu na straně znalce ustanoveného soudem. Odkazuje přitom na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 1217/2015](#), dle kterého nese stát odpovědnost za průtahy způsobené prodlevami při vypracování znaleckého posudku, neboť vypracování znaleckého posudku je pro účely posouzení přiměřenosti doby řízení třeba hodnotit jako součást úřední činnosti orgánu veřejné moci. Výsledek znalce je přitom dle žalobce jen jakýmsi „pokračováním“ zpracování znaleckého posudku.

17. Dle žalobce dále odvolací soud zcela opominul aktivitu žalobce v řízení, kterou vyvinul při odstraňování průtahů ohledně rozhodování o právech žalobce. Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. [30 Cdo 2605/2021](#).

18. Žalobce dále formuluje otázku valorizace částek vyčíslených ve Stanovisku, kterou odůvodňuje poukazem na podstatnou změnu životní úrovně společnosti a inflaci, a jež by dle jeho přesvědčení měla být posouzena jinak, než jak dovolací soud rozhodl v rozsudku ze dne 23. 6. 2021, sp. zn. [30 Cdo 1181/2021](#), a ze dne 29. 6. 2021, sp. zn. [30 Cdo 1388/2021](#), nebo v usnesení ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. [30 Cdo 622/2021](#), a ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. [30 Cdo 901/2021](#), k čemuž současně dodal, že v řešení uvedené otázky přijatém v těchto rozhodnutích spatřuje porušení zákazu diskriminace i základního práva upraveného v čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, dále jen „Listina“, a to v rozporu s judikaturou Ústavního soudu představovanou nálezem ze dne 14. 1. 2021, sp. zn. [I. ÚS 4293/18](#), ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. [I. ÚS 1536/11](#), ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. [III. ÚS 350/03](#), ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. [II. ÚS 2588/16](#), ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. [III. ÚS 899/17](#), nebo ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. [III. ÚS 1263/17](#).

19. Žalobce konečně namítá ústavní nekonformnost odůvodnění napadeného rozsudku odvolacího soudu s odkazy na nálezy Ústavního soudu sp. zn. [I. ÚS 1536/11](#), sp. zn. [III. ÚS 3271/20](#), sp. zn. [III. ÚS 847/23](#), sp. zn. [III. ÚS 350/03](#), sp. zn. [IV. ÚS 2468/11](#) a sp. zn. [III. ÚS 1481/08](#).

20. Žalovaná se k dovolání žalobce nevyjádřila.

III.

Přípustnost dovolání

21. Tříčlenný senát soudního oddělení č. 30, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu

dovolání projednat a rozhodnout o něm, dospěl k závěru, že je nutné korigovat dosavadní judikaturu Nejvyššího soudu (prezentovanou rozsudky ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3244/2020](#), ze dne 24. 9. 2020, sp. zn. [30 Cdo 2572/2020](#), ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3764/2020](#), ze dne 29. 4. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3002/2020](#), a ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3544/2020](#)), z níž vyplývá, že při zvažování, zda je trestní řízení pro poškozeného nepřiměřeně dlouhé, a zda má být proto shledáno nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, soud zohledňuje i dobu od podání trestního oznámení ze strany poškozeného do doby, kdy poškozený po zahájení trestního stíhání uplatnil právo na náhradu škody, má-li řízení pro poškozeného již v okamžiku podání trestního oznámení „občanskoprávní složku“. Tuto právní otázku je však na místě zodpovědět jinak, a to s výsledkem, že při úvaze, zda je trestní řízení pro poškozeného, jenž po zahájení trestního stíhání uplatnil požadavek na náhradu škody, nepřiměřeně dlouhé, a zda má být proto shledáno nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, soud zohledňuje až dobu poté, co poškozený uplatnil požadavek na náhradu škody. Proto byla věc postoupena k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia (dále jen „velký senát“) podle § 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů. Velký senát pak věc projednal a rozhodl o ní v souladu s § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

22. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2022 [srov. čl. II bod 1 zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony], dále jen „o. s. ř.“

23. Po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou při splnění podmínek povinného zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se dovolací soud zabýval nejprve jeho přípustností.

24. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

25. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

26. Nesouhlas žalobce s modifikací základní částky přiznaného finančního odškodnění přípustnost dovolání nezakládá, neboť žalobce pomíjí ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, podle níž v rámci dovolacího řízení, jakožto řízení o mimořádném oprávném prostředku, se posuzuje jen správnost základních úvah soudu, jež jsou podkladem pro stanovení výše přiměřeného zadostiucnění (například to, zda byly splněny podmínky pro zvýšení přiměřeného zadostiucnění z důvodu významu řízení pro poškozeného, nikoliv již to, zda v důsledku aplikace tohoto kritéria měly soudy přiměřené zadostiucnění zvýšit o 10 %, o 20 % nebo o 30 %). K tomu dovolací soud doplňuje, že při přezkumu výše zadostiucnění v zásadě posuzuje právní otázky spojené s výkladem podmínek a kritérií obsažených v § 31a odst. 3 OdpŠk, přičemž výslednou částkou se zabývá až tehdy, byla-li by vzhledem k aplikaci tohoto ustanovení na konkrétní případ zcela zjevně nepřiměřená (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2010, sp. zn. [30 Cdo 4462/2009](#), k jehož závěrům se Nejvyšší soud přihlásil i v usnesení ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. [30 Cdo 556/2023](#), proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2023, sp. zn. [III. ÚS 1541/23](#), usnesení ze dne 26. 3. 2024, sp. zn. [30 Cdo 2224/2023](#), či usnesení ze dne 13. 12. 2023, sp. zn. [30](#)

[Cdo 3616/2023](#), proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2024, sp. zn. [III. ÚS 21/24](#)), což v případě žalobce není. Přistoupil-li odvolací soud ve světle přijatých skutkových závěrů týkajících se průběhu posuzovaného řízení ke zvýšení základní částky o 20 % z důvodu opakovaného rušení rozsudků v posuzované věci, což mělo zcela zásadní vliv na jeho délku, a ke snížení základní částky o 20 % pro kritérium procesní složitosti řízení odrážející instanční postup spočívající v trojím rozhodování na třech stupních soudní soustavy (přičemž je v současnosti ještě vedeno řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti žalobce), nejenže tím nevybočil z konstantní judikatury dovolacího soudu, podle které se na závěru o nepřiměřenosti délky řízení a v návaznosti na něm i na závěru o případné výši zadostiučinění projeví kritéria uvedená v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk ve stejném poměru, v jakém se na celkové délce řízení podílela (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2012, sp. zn. [30 Cdo 35/2012](#), nebo rozsudek ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. [30 Cdo 2476/2015](#)), ale současně se též nejedná o závěr, který by pro svou zjevnou nepřiměřenost mohl zásah dovolacího soudu odůvodnit (viz judikatura zmíněná výše).

27. Odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2020, sp. zn. [30 Cdo 1433/2020](#), a ze dne 29. 10. 2020, sp. zn. [30 Cdo 2632/2020](#), není přílehavý, protože dovolací soud v nich zdůraznil pouze to, že zásadní nekoncentrovanost v průběhu trestního stíhání je na místě zohlednit při úvaze o výši finančního zadostiučinění za nepřiměřeně dlouhé řízení. Ke zohlednění odvolacím soudem zjištěných nedostatků tohoto charakteru přitom v posuzované věci došlo.

28. Argumentuje-li žalobce rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2015, sp. zn. [30 Cdo 2476/2015](#), a ze dne 20. 12. 2022, sp. zn. [30 Cdo 1276/2022](#), s tím, že při stanovení základní částky finančního zadostiučinění za nepřiměřeně dlouhé řízení nelze ze strany soudu postupovat tak, že dojde ke zjevnému podcenění nebo naopak přecenění jednoho z kritérií na úkor jiného kritéria, ze skutkových zjištění odvolacího soudu neplyne, že by k něčemu takovému v projednávané věci došlo. Při vyhodnocování kritéria složitosti řízení odvolací soud zohlednil, že „v posuzovaném řízení byli přibráni k podání posudku dva znalci, zpracování znaleckého posudku je věcí časově náročnou, která se na délce řízení nemůže neprojevit, z hlediska skutkového tedy šlo o řízení složité. Dále odvolací soud ve věci shledal složitost procesní, která byla dána tím, že ve věci rozhodovaly všechny tři stupně soustavy obecných soudů a v současné době je stále vedeno řízení i před Ústavním soudem. Rozhodování v celkem čtyřech stupních se na délce řízení muselo výrazně projevit, a to i tehdy, pokud by na každém stupni soudní soustavy bylo rozhodováno jen jednou. Odvolací soud tak na rozdíl od soudu prvního stupně shledal, že řízení bylo složité“. Jde-li o tzv. procesní ping-pong a případné vady řízení vedoucí k jeho prodloužení, odvolací soud uvedl, že žalobci lze přisvědčit v tom, že v posuzovaném řízení došlo k opakovanému zrušení vydaných rozhodnutí, což mělo na délku posuzovaného řízení zcela zásadní vliv. Odvolací soud se nicméně shodl se soudem prvního stupně v tom, že průtahy v důsledku nečinnosti soudu v posuzovaném řízení shledány nebyly. Žalobce tvrdil, že k průtahům došlo při rozhodování o odměně zmocněnce, kterého si žalobce v trestním řízení jako poškozený zvolil (byl jím právní zástupce, který žalobce zastupuje i v tomto řízení). O odstranění těchto průtahů žalobce opakovaně usiloval v několika podáních. Odvolací soud k tomu uvedl, že ze skutkových zjištění, které učinil soud prvního stupně, nevyplývá, že by postup při rozhodování o odměně zmocněnce měl negativní vliv na délku celého řízení. Žalobce ostatně ani žádné jiné průtahy netvrdil. Rozhodnutí o odměně zmocněnce není hlavním účelem trestního řízení, není ani hlavním nárokem poškozeného, který v trestním řízení uplatnil, a pokud se negativně nepromítlo do celkové délky řízení, není důvod pro to zohledňovat je při úvaze o výši základní částky nemajetkové újmy. Odvolací soud tak neviděl důvod pro modifikaci základní částky z důvodu žalobcem tvrzených průtahů v řízení o přiznání odměny zmocněnce, či z důvodu opakovaných stížností na tyto průtahy.

29. Z těchto skutkových zjištění a úvah odvolacího soudu neplyne, že by při vyhodnocení chování žalobce v řízení, kritéria složitosti řízení a kritéria prodlev v řízení způsobených tzv. procesním ping-pongem odvolací soud postupoval zjevně svévolně a přijal zcela nepřiměřený úsudek, jde-li o jejich

vliv na výši základní částky zadostiučinění. Uvádí-li žalobce, že období řízení od 23. 8. 2019 do 30. 9. 2021 byla „doba naprostého právního zmaru“ a že odvolacím soudem uváděné okolnosti odůvodňující složitost řízení odůvodňují trvání řízení v délce devíti měsíců, jeho tvrzení nemá oporu v odvolacím soudem zjištěných okolnostech, jimiž je dovolací soud vázán (§ 241a odst. 1, 3 o. s. ř.).

30. Vymezuje-li žalobce dosud údajně neřešenou právní otázku, zda stát odpovídá za prodleky v řízení vyvolané tím, že došlo k opakovanému odročování jednání z důvodu na straně znalce ustanoveného soudem, je tato jeho námitka založena na údajné skutkové okolnosti (opakovaném odročování jednání z důvodu na straně znalce, jež vedlo k podstatnému prodloužení řízení), kterou odvolací soud nezjistil. Právní otázka, jež je založena na skutkovém stavu, který odvolací soud nezjistil, přitom nemůže založit přípustnost dovolání (srovnej shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. [29 Odo 268/2003](#), uveřejněného pod č. 19/2006 Sb. rozh. obč., rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. [31 Cdo 3881/2009](#), uveřejněného pod č. 10/2014 Sb. rozh. obč., nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2024, sen. zn. [29 ICdo 157/2023](#), uveřejněného pod č. 46/2025 Sb. rozh. obč.).

31. Přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nezakládá ani otázka valorizace částek vyčíslených ve Stanovisku, kterou žalobce odůvodňuje poukazem na podstatnou změnu životní úrovně společnosti a inflaci, a jež by dle jeho přesvědčení měla být posouzena jinak, než jak dovolací soud rozhodl v rozsudku ze dne 23. 6. 2021, sp. zn. [30 Cdo 1181/2021](#), a ze dne 29. 6. 2021, sp. zn. [30 Cdo 1388/2021](#), nebo v usnesení ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. [30 Cdo 622/2021](#), a ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. [30 Cdo 901/2021](#), k čemuž žalobce současně dodal, že v řešení uvedené otázky přijatém v těchto rozhodnutích spatřuje porušení zákazu diskriminace i základního práva upraveného v čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, a to v rozporu s judikaturou Ústavního soudu představovanou nálezem ze dne 14. 1. 2021, sp. zn. [I. ÚS 4293/18](#), ze dne 21. 9. 2011, sp. zn. [I. ÚS 1536/11](#), ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. [III. ÚS 350/03](#), ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. [II. ÚS 2588/16](#), ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. [III. ÚS 899/17](#), nebo ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. [III. ÚS 1263/17](#). Závěr, že na přiměřenost výše základní částky zadostiučinění nemá vliv znehodnocení měny v důsledku inflace nebo změna kursu měny či životní úrovně, je zcela v souladu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2013, sp. zn. [30 Cdo 1964/2012](#), a ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. [30 Cdo 2207/2022](#), jejichž závěry byly zopakovány v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2019, sp. zn. [30 Cdo 3171/2018](#), ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. [30 Cdo 2989/2011](#), ze dne 24. 6. 2013, sp. zn. [30 Cdo 3331/2012](#), ze dne 26. 9. 2019, sp. zn. [30 Cdo 1153/2019](#), proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. [IV. ÚS 4059/19](#), a ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. [30 Cdo 5760/2017](#), proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2019, sp. zn. [III. ÚS 1548/19](#)). I nadále přitom platí, že uvedený postoj dovolacího soudu, pro jehož změnu tento soud nenachází důvod, je současně ve shodě s aktuální judikaturou Ústavního soudu (nález Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2021, sp. zn. [III. ÚS 1303/21](#), jehož závěry byly zopakovány v usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. [IV. ÚS 723/22](#), ze dne 30. 8. 2022, sp. zn. [I. ÚS 2064/22](#), ze dne 8. 8. 2023, sp. zn. [IV. ÚS 1204/23](#), nebo ze dne 15. 11. 2023, sp. zn. [IV. ÚS 2459/23](#)). Z této recentní judikatury je totiž patrné, že klíčovou podmínkou, kterou musí přiznané odškodnění splňovat, je jeho přiměřenost, jež bude náležitě odrážet individuální okolnosti řešeného případu a k níž soud může v případě potřeby dospět i volbou jiné základní částky zadostiučinění, než jaká by odpovídala ve Stanovisku uvedenému finančnímu rozpětí, nikoliv však to, aby bez dalšího sledovalo matematický výpočet vycházející pouze z vývoje vybraných ekonomických parametrů.

32. Nejvyšší soud se k valorizaci částek vyčíslených ve Stanovisku vyjádřil i v rozsudku ze dne 16. 1. 2025, sp. zn. [30 Cdo 2356/2024](#), ve kterém uvedl, že Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) „ani v době po přijetí Stanoviska dovolacím soudem nepřistoupil k valorizaci částek

přiměřeného zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení, a to ani vzhledem k ekonomické situaci“. Závěry obsažené ve Stanovisku tak jsou i nadále pro poměry České republiky aktuální, přičemž je to rozhodovací činnost ESLP, která je pro nastavení výše odškodnění za porušení základních práv zaručených Úmluvou určující. Nadále platí, že částky přiznávané soudy v České republice za porušení práva na přiměřenou délku řízení lehce splňují kritéria stanovená judikaturou ESLP zejména v rozhodnutí ve věci [Apicella proti Itálii](#) a rozhodně nelze uzavřít, že by nesplňovaly ani minimální standard, který z hlediska odškodňování judikatura ESLP i nadále představuje. Změny v cenové úrovni v České republice na daný závěr nemají žádný vliv. Tento postoj dovolacího soudu je ve shodě i s aktuální judikaturou Ústavního soudu, jak patrně např. z bodů 44 a 45 odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2021, sp. zn. [III. ÚS 1303/21](#), nebo z usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. [IV. ÚS 723/22](#), ze dne 30. 8. 2022, sp. zn. [I. ÚS 2064/22](#), ze dne 8. 8. 2023, sp. zn. [IV. ÚS 1204/23](#), a ze dne 15. 11. 2023, sp. zn. [IV. ÚS 2459/23](#). Z této recentní judikatury je totiž patrné, že klíčovou podmínkou, kterou musí přiznané odškodnění splňovat, je jeho přiměřenost, jež bude náležitě odrážet individuální okolnosti řešeného případu a k níž soud může v případě potřeby dospět i volbou jiné základní částky zadostiučinění, než jaká by odpovídala ve Stanovisku uvedenému finančnímu rozpětí. Bez ohledu na základní částky zadostiučinění stanovené postupem uvedeným ve Stanovisku je tak třeba zdůraznit princip, že tyto částky jsou jen orientační a nebrání soudu, aby je navýšil, pokud to považuje za nezbytné s ohledem na potřebu spravedlivého rozhodnutí ve věci (k tomu též srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. [III. ÚS 1320/10](#), část V., čtvrtý odst.)“.

33. Pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že ústavní stížnost proti jeho rozsudku ze dne 16. 1. 2025, sp. zn. [30 Cdo 2356/2024](#), byla zamítnuta plenárním nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 9. 2025, sp. zn. [Pl. ÚS 26/25](#). V něm se Ústavní soud zcela ztotožnil se závěry přezkoumávaného rozsudku Nejvyššího soudu stran toho, že nejsou důvody pro valorizaci částek odškodnění nastavených Stanoviskem.

34. Namítá-li žalobce protiústavnost dovoláním napadeného rozsudku odvolacího soudu, Nejvyšší soud uvádí, že odůvodnění dovoláním napadeného rozsudku je v části, v níž odvolací soud vysvětlil, proč vycházel ze základní částky ročního odškodnění ve výši 15 000 Kč, přezkoumatelné, když odvolací soud stručně a s odkazem na konkrétní judikaturu Nejvyššího soudu ozřejmil, proč tuto částku pokládá za přiměřenou. Dovoláním napadený rozsudek v této části netrpí deficitem nepřezkoumatelnosti ani svévole (k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2543/2011](#), uveřejněný pod č. 100/2013 Sb. rozh. obč.), a proto ani tato výtká nezakládá přípustnost dovolání pro údajnou „protiústavnost“. Dovojuje-li žalobce „protiústavnost“ dovoláním napadeného rozhodnutí z nedostatku respektu k zásadě proporcionality (nedostatek spatřuje ve skutečnosti, že se odvolací soud neztotožnil s jeho výše uvedenými námitkami), nezbyvá než konstatovat, že subjektivní přesvědčení žalobce o důvodnosti jím vzneseného požadavku samo o sobě nezakládá nesoulad kritizovaného rozhodnutí s ústavním pořádkem.

35. Přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. však zakládá dovolacím soudem vyřešená právní otázka, zda při zvažování, zda je trestní řízení pro poškozeného nepřiměřeně dlouhé, a zda má být proto shledáno nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, soud zohledňuje i dobu od podání trestního oznámení ze strany poškozeného do doby, kdy poškozený po zahájení trestního stíhání uplatnil právo na náhradu škody, má-li řízení pro poškozeného již v okamžiku podání trestního oznámení „občanskoprávní složku“, neboť tato otázka má být posouzena jinak.

IV. Důvodnost dovolání

36. Dovolání není důvodné.

37. Ve věcech posuzovaných rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. [30 Cdo 2715/2019](#), a ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3244/2020](#), dovolací soud uvedl, že ESLP „se otázkou aplikovatelnosti práv garantovaných čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen ‚Úmluva‘) na postavení poškozených v trestním řízení zabýval v rozsudku ze dne 12. 2. 2004, ve věci Perez proti Francii, stížnost č. [47287/99](#). V dané věci ESLP zaujal oproti své předcházející judikatuře nový přístup ohledně použitelnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy na připojení se poškozeného k trestnímu řízení. Dospěl k závěru, že čl. 6 odst. 1 Úmluvy je použitelný i na řízení, v nichž se poškozený připojí k řízení již ve stádiu samotného předběžného šetření, přičemž není podstatné, zda též poškozený formálně v trestním řízení uplatnil právo na náhradu škody. Uvedený závěr dopadá i na ty případy, kdy ohledně práva na náhradu škody může být zahájeno, či již probíhá, řízení před civilními soudy. Tedy i v případech, kdy se v trestním řízení rozhoduje pouze o trestním obvinění, je pro použitelnost čl. 6 odst. 1 Úmluvy rozhodujícím faktorem, zda od okamžiku připojení se poškozeného k trestnímu řízení až do jeho skončení zůstala občanskoprávní složka (ve smyslu autonomního výkladu Úmluvy) úzce spojena s průběhem trestního řízení, jinými slovy, zda trestní řízení mělo na občanskoprávní složku vliv. Limity použitelnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy ESLP shledal pouze v tom, že Úmluva nepřiznává žádné právo na ‚soukromou odplatu‘, ani na *actio popularis*. Právo nechat stíhat nebo odsoudit jinou osobu za trestný čin proto nemůže být uplatňováno nezávisle. Je neoddelitelné od výkonu práva poškozeného vést občanskoprávní řízení podle vnitrostátního práva, byť i jen za účelem získání symbolické náhrady nebo ochrany takového občanského práva, jakým je například právo na dobrou pověst (srov. body 65 až 71 citovaného rozhodnutí)“.

38. Souvislostí trestního řízení s civilními, respektive základními právy poškozených se zabýval i Ústavní soud ve zrušujícím nálezu ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. [II. ÚS 3626/13](#). V bodě 24 uvedl: „Trestný čin obchodování s lidmi (§ 232a trestního zákona, resp. § 168 trestního zákoníku), zejména je-li páchan za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo při zneužití omylu, tísně nebo závislosti poškozeného za účelem jeho užití k otroctví nebo nevolnictví, nebo k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, představuje mimořádně závažný zásah do základních práv na osobní svobodu a osobní bezpečnost, zákazu držení v otroctví nebo nevolnictví a podrobení nuceným pracím nebo službám a na zachování lidské důstojnosti, zaručených v čl. 8 odst. 1, čl. 9 a čl. 10 odst. 1 Listiny a v čl. 4 odst. 1 a 2, čl. 5 odst. 1 Úmluvy, jakož i v řadě dalších mezinárodních smluv. Závažnost a nebezpečnost tohoto zásahu zvyšují pak zejména takové okolnosti jako je spáchání takového činu v organizované skupině či v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch či prospěch velkého rozsahu. Obdobně to platí i pro trestné činy vydírání (§ 235 trestního zákona, resp. § 175 trestního zákoníku), útisku (§ 237 trestního zákona, § 177 trestního zákoníku) a nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku). Uvedená ústavně zaručená práva přitom patří – stejně jako právo na život – k základním lidským právům (hlava druhá, oddíl první Listiny) náležejícím každému člověku bez ohledu na státní občanství (čl. 42 odst. 2 Listiny).“

39. Výše uvedené nelze vyložit jinak, než že poškozený má právo se domáhat náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou posuzovaného trestního řízení i za dobu před zahájením trestního stíhání a před uplatněním požadavku na náhradu škody vůči konkrétní osobě, a to již od okamžiku podání trestního oznámení, aniž by bylo nezbytné, aby poškozený uplatnil právo na náhradu škody, má-li řízení pro poškozeného „občanskoprávní složku“. K témuž závěru dovolací soud dospěl i v rozsudcích ze dne 24. 9. 2020, sp. zn. [30 Cdo 2572/2020](#), ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3764/2020](#), ze dne 29. 4. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3002/2020](#), a ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3544/2020](#).

40. Výše uvedený právní závěr dovolacího soudu je na místě revidovat, neboť je postaven na nesprávném smísení dvou samostatných právních institutů, jednak práva na účinné vyšetřování, které je dovozováno pouze u zásahů do osobních a osobnostních práv chráněných čl. 2 až 4 Úmluvy

(práva na život, zákazu mučení a zákazu otroctví a nucených prací), a jednak práva na projednání věci v přiměřené době podle § 6 Úmluvy. Tato dvě práva ovšem existují nezávisle. Vznikne-li tedy v těchto případech poškozenému právo na účinné vyšetřování od okamžiku podání trestního oznámení z jeho strany, nevede tento fakt k závěru, že poškozený zároveň má právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým trestním řízením počítaným již od okamžiku podání trestního oznámení z jeho strany. Tento úsudek totiž neodpovídá právní konstrukci práva na účinné vyšetřování na straně jedné a práva na projednání věci v přiměřené době na straně druhé.

41. Právo na projednání věci v přiměřené době plyne z čl. 6 odst. 1 Úmluvy, dle kterého každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků anebo, v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti. Právo poškozeného na odčinění újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým trestním řízením, v němž se projednává jeho požadavek na náhradu újmy způsobené trestným činem, se podává i z § 13 odst. 1 věta třetí OdpŠk.

42. K právu na účinné vyšetřování, jež je dovozováno u zásahů do osobních a osobnostních práv chráněných čl. 2 až 4 Úmluvy (viz výše), dovolací soud v obecné rovině dovodil, že je povinností orgánů činných v trestním řízení provést účinné vyšetřování ve věcech, ve kterých ochrana základního práva vyžaduje ochranu prostřednictvím trestního práva (srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. [Pl. ÚS 17/10](#), bod 61, usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. [I. ÚS 2886/13](#), či rozsudek velkého senátu ESLP ve věci McCann proti Spojenému království ze dne 27. 9. 1995, stížnost č. [18984/91](#), § 161). Požadavek na účinné vyšetřování se skládá z následujících čtyř samostatných aspektů: vyšetřování musí být nezávislé a nestranné, efektivní, rychlé a podrobeno veřejné kontrole [srov. KRATOCHVÍL, J. Kapitola XI (Právo na život – čl. 2 EÚLP). In: KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 345, rozsudek ESLP ve věci Isayeva, Yusupova a Bazayeva proti Rusku ze dne 24. 2. 2005, stížnosti č. [57947/00](#), [57948/00](#), [57949/00](#), § 209–213, nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. [II. ÚS 1376/18](#), nález Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2016, sp. zn. [III. ÚS 1716/16](#), či nález Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2019, sp. zn. [II. ÚS 2077/17](#)].

43. Požadavek na účinné vyšetřování je však požadavkem na dodržení procesní povinnosti náležité péče, nikoliv požadavkem na konkrétní výsledek trestního stíhání. Účinné vyšetřování negarantuje konkrétní výsledek, ale pouze řádnost postupu daného orgánu (srovnej nález Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. [I. ÚS 1565/14](#), usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. [I. ÚS 2886/13](#), rozsudek ESLP ve věci Lobach proti Ukrajině ze dne 22. 9. 2009, stížnost č. [9276/02](#)). Povinnost státních orgánů vyšetřovat a stíhat nemůže být absolutní, obsahem povinnosti účinného vyšetřování je tak spíše zajistit, že příslušné státní orgány budou jednat kompetentně, efektivně a vynaloží veškerou snahu, kterou po nich lze rozumně vyžadovat, aby věc řádně prošetřily, objasnily a aby jejich konání bylo v obecné rovině způsobilé vyústit v potrestání odpovědných osob (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 8. 2014, sp. zn. [I. ÚS 3196/12](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2016, sp. zn. [30 Cdo 4578/2015](#), uveřejněný pod č. 73/2017 Sb. rozh. obč., proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 2. 5. 2017, sp. zn. [II. ÚS 2247/16](#), či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. [30 Cdo 5091/2017](#)).

44. Oproti tomu předmětem odškodnění za nepřiměřeně dlouhé řízení je stav nejistoty, jemuž je účastník řízení vystaven po nepřiměřeně dlouhou dobu. Samotná okolnost, že řízení trvá nepřiměřeně dlouho (třeba i proto, že orgán vedoucí řízení nedodržel zákonnou lhůtu pro vydání

rozhodnutí), tedy pro případ, že účastník o řízení neví, a není proto vystaven nejistotě ohledně jeho výsledku, nezakládá právo účastníka na odčinění újmy z nepřiměřeně dlouhého řízení (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. [30 Cdo 4336/2010](#), a dále např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. [30 Cdo 2952/2014](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2019, sp. zn. [30 Cdo 783/2017](#) a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2021, sp. zn. [30 Cdo 2368/2020](#)).

45. Z judikatury uvedené v předchozích odstavcích je namístě dovodit, že právo poškozeného na účinné vyšetřování svým účelem a funkcí nesplývá s právem poškozeného na náhradu újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým trestním řízením, v němž se projednává jeho požadavek na náhradu újmy způsobené trestným činem, protože předmět ochrany je v každém z případů jiný. V případě práva poškozeného-oznamovatele na účinné vyšetřování se jedná o oprávnění poškozeného na to, aby orgány činné v trestním řízení řádně a včas vyšetřily jeho podnět (trestní oznámení). V případě práva poškozeného na náhradu újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým trestním řízením, v němž se projednává jeho požadavek na náhradu újmy způsobené trestným činem, jde o ochranu práva poškozeného na včasné projednání jeho požadavku na náhradu újmy vůči osobě, která se měla dopustit trestného činu, jenž měl založit právo poškozeného na náhradu této újmy, a to v rámci trestního řízení (v tzv. adhezním řízení).

46. Argumentuje-li se v rozsudcích Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3244/2020](#), ze dne 24. 9. 2020, sp. zn. [30 Cdo 2572/2020](#), ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3764/2020](#), ze dne 29. 4. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3002/2020](#), a ze dne 29. 9. 2021, sp. zn. [30 Cdo 3544/2020](#), že trestní řízení ve vztahu k poškozenému probíhá, má-li „občanskoprávní přesah“, již od okamžiku podání trestního oznámení, aniž by došlo k zahájení trestního stíhání a k uplatnění práva poškozeného na náhradu újmy způsobené trestným činem, takový úsudek pak neplyne ani z judikatury ESLP.

47. V rozsudku ze dne 12. 2. 2004, ve věci Perez proti Francii, stížnost č. [47287/99](#), ESLP uvedl, že „řízení, ve kterém o sobě jistá osoba tvrdí, že je obětí trestného činu, je určující pro její ‚občanská práva‘ již od okamžiku, kdy se prohlásila za stranu poškozenou. V důsledku toho se čl. 6 aplikuje na řízení o trestním oznámení spojeném s prohlášením se za stranu poškozenou, a to i během fáze vyšetřování (viz výše cit. [Tomasí proti Francii](#), [Acquaviva a Maini proti Francii](#), rozh. [Zuili proti Francii](#), 2002) či v případě běžícího nebo potencionálního řízení před civilními soudy“.

48. V tomtož rozsudku ESLP dále dodal, že „i když se řízení před trestními soudy týká pouze oprávněnosti trestního obvinění, pro aplikovatelnost čl. 6 je rozhodující, zda od prohlášení se za stranu poškozenou až do konce řízení zůstala občanskoprávní složka úzce spojena s průběhem trestního řízení (viz [Calvelli a Cigliová proti Itálii](#), 2002), jinak řečeno, zda toto řízení podmiňuje občanskoprávní složku. Čl. 6 se *a fortiori* musí aplikovat na řízení, která se týkají jak oprávněnosti trestního obvinění, tak občanskoprávního aspektu věci... Právo na stíhání či odsouzení třetí osoby nelze připustit samo o sobě, takové právo musí být nutně doprovázeno tím, že oběť trestného činu využije svého práva podat žalobu občanskoprávního charakteru, i kdyby jejím cílem bylo dosažení pouze symbolické reparace či ochrana nějakého občanského práva, jako je kupř. právo na ‚dobrou pověst‘ (viz [Golder proti Spojenému království](#), 1975, výše cit. Helmer proti Švédsku, [Tolstoy Miloslavsky proti Spojenému království](#), 1995). Zřeknutí se takového práva musí být v každém případě jednoznačně prokázáno ([Collozza a Rubinat](#) proti Itálii, 1985, [Meftah a další proti Francii](#), 2002). Trestní oznámení s prohlášením se za stranu poškozenou spadá do pole působnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Takový přístup odpovídá nutnosti zachovat práva oběti trestného činu a jejich postavení v trestním řízení“.

49. Z tohoto rozsudku ESLP se však nepodává, že by ve vztahu k poškozenému řízení probíhalo již od okamžiku trestního oznámení; plyne z něho pouze to, že poškozený má právo, aby se orgány činné v trestním řízení jeho trestním oznámením řádně zabývaly a v přiměřené době je prověřily, a to u výše

identifikovaných typů trestné činnosti zaměřených proti právům chráněným v čl. 2 až 4 Úmluvy (srovnej nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. [I. ÚS 1565/14](#)).

50. Úsudek, jenž má být překonán, nemá podklad ani v aktuální judikatuře ESLP, dle které „článek 6 odst. 1 Úmluvy (občanskoprávní část) se vztahuje na trestní řízení, k němuž se stěžovatel připojí jako poškozený, i když občanskoprávní nárok formuluje (konkretizuje) až během řízení před soudem. Pokud jde o délku řízení týkající se nároku na náhradu škody, její začátek se váže na okamžik uplatnění nároku a konec na rozhodnutí o meritu věci“ (viz rozsudek ESLP ve věci *Pfleger v. Česká republika*, stížnost č. [58116/00](#)), a „článek 6 odst. 1 Úmluvy se neaplikuje v případě, že trestní oznámení je orgány činnými v trestním řízení odloženo, čímž nedochází k rozhodování o občanských právech nebo závazcích stěžovatele, jenž má případně možnost obrátit se na soud s občanskoprávní žalobou“ (viz rozsudek ESLP ve věci *Duchoňová v. Česká republika*, stížnost č. [29858/03](#)).

51. Lze tedy shrnout, že zatímco právo poškozeného na účinné vyšetřování u identifikovaných typů trestné činnosti (viz výše) je ze své podstaty založeno podáním trestního oznámení z jeho strany, právo poškozeného na náhradu újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým řízením, v němž se projednává jeho požadavek na náhradu újmy způsobené trestným činem, je nárokem, jenž je spjat s okamžikem uplatnění tohoto práva vůči konkrétní osobě v průběhu trestního řízení. V okolnostech projednávaného případu se tento fakt projeví tak, že při zvažování, zda je trestní řízení pro poškozeného, jenž po zahájení trestního stíhání vůči obviněnému uplatnil požadavek na náhradu škody, nepřiměřeně dlouhé, a zda má být proto shledáno nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk, soud zohledňuje až dobu od uplatnění požadavku na náhradu újmy.

52. Posoudil-li tedy odvolací soud počátek doby, za kterou měl být žalobce odškodněn, od okamžiku uplatnění jeho nároku na náhradu škody (dne 14. 5. 2019, když trestní stíhání L. T. bylo zahájeno usnesením ze dne 6. 5. 2019), a nikoliv již od okamžiku podání trestního oznámení žalobcem, je jeho rozhodnutí v tomto úsudku správné.

53. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a) a b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Žádnou takovou vadu řízení však Nejvyšší soud neshledal.

54. Napadený rozsudek odvolacího soudu je tedy z uvedených důvodů věcně správný, a Nejvyšší soud proto žalobcovo dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.